

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

HRV B

HRVATSKI JEZIK

osnovna razina

KNJIŽEVNOST I JEZIK

HRV B IK-1 D-S047

HRVB.47.HR.R.K1.40

40389

12

Prazna stranica

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **100** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po stranicama ove ispitne knjižice, ali **odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.**

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke provjerite odgovore.

Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 40 stranica, od toga 3 prazne.

Način popunjavanja lista za odgovore

Ispravno

A	X	B		C	

Ispravak pogrešnog unosa

A	●	B		C	X

Neispravno

A		B	X	C	○

C

L

Prepisan točan odgovor

Skraćeni potpis

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci uz polazni tekst

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Zadatci od 1. do 30. odnose se na polazne tekstove.

Masline

Masline stare poput starih žena,
što stoje tako na vjetru i suši.
O masline iz biblijskih vremena,
masline s mirom pobožnim u duši!

Masline, kćeri mora, pogrbljene,
sva patnja ljudska slegla se u njima.
One su budne, izrasle iz stijene,
kolijevka suncu, ležaj vjetrovima.

Masline, sestre moje pokraj mora,
nema veselja u danima vašim.
Potamnjele od sjetnih razgovora,
pune ste smrti ko djedovi naši.

Masline, vi ste skamenjeni ljudi
i otvrdnule žalosti i brige.
Iz pozlaćenih ulja vaših grudi
toči se život ko iz drevne knjige.

Vesna Parun

HRV B IK-1 D-S047

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

1. Koji je od sljedećih izraza metafora za masline? A. stare žene B. biblijska vremena C. kćeri mora D. drevne knjige	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
2. U kojoj je strofi iskazana bliskost lirskoga subjekta s maslinama? A. u prvoj B. u drugoj C. u trećoj D. u četvrtoj	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
3. Što simboliziraju masline? A. ljude u primorskome kraju B. traženje utjehe u vjeri C. prolaznost života D. ljepotu krajolika	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Ephraim Kishon, *Čudo nad čudima*

Zajedno s lošim vijestima iz Amerike je stigao i moj stric i donio darove. Strgnuo sam omot sa svoga i našao plosnatu kutiju veličine džepne knjige, ukrašenu sa 16 sjajnih dugmeta.

– To ti je da prikratiš vrijeme – naceri se stric. – Šahovski automat.

Moja mladenačka ljubav prema toj igri oživjela je na prvi pogled. Svaki se poštenu humorist bar jednom u životu zaljubi u šah, onako kako se političari zagriju za poker. Jednom davno čak sam i napisao podebelu knjigu o šahu i bio na dobru putu da postanem strastven šahoman, ali se umiješao Adolf i skrenuo mi pozornost na neke druge aspekte bijelog i crnog.

Da skratim stvar, strica sam otpremio u obilazak zemlje i otada sam obuzet svojom magičnom kutijicom 36 sati na dan. (...)

Ne samo da je zgodna, nego je i pametna. Nakon svakog pokreta sitno pijukne, kao tek izleglo pile – jedan pijuk ako sam napravio pravi pokret prema njezinim lampicama, a dva ako sam zabrljao. A njezin protupotez zasvijetli u crvenom na minijaturnom ekrančiću.

Imaš Bobbyja Fischera¹ u malome. Ne da igra dobro nego izvanredno! Ima i karaktera, a zna podnijeti poraz. Katkad, kad shvati da ću ga pobijediti, na ekrančiću mi tužno namigne: „Gotova igra”. A kad vidi da će *on* pobijediti, oko mu zaškri objesno i samo što ne isplazi jezik, kao neki fakin iz Bronxa².

Zar nisam rekao da je Amerikanac?

A kad se nađe u škripcu, traži tajm-aut, baš kao čovjek. Pitam se kad će progovoriti.

(...)

No, meč s mojim Bobby-pjutorom predstavlja takvu slast zato što mu usred igre možeš diskretno promijeniti mentalnu dob. U njega je deset takvih stupnjeva. Na br. 1 promisli tek sekundu i vuče kao marioneta na žici. A na br. 10 razmišlja o svom potezu i po cijeli sat i onda ti stavlja nož pod grlo. Ja ga obično podesim na br. 3. Zašto da ga zamaram?

¹ Bobby Fischer – Robert James Bobby Fischer, jedan od najvećih igrača u povijesti šaha

² Bronx – gradska četvrt u New Yorku

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

4. U kojemu je primjeru pripovjedačeva predanost šahu iskazana hiperbolom? A. <i>Moja mladenačka ljubav prema toj igri oživjela je na prvi pogled.</i> B. <i>Svaki se pošteni humorist bar jednom zaljubi u šah,</i> C. <i>čak sam i napisao podebelu knjigu o šahu</i> D. <i>otada sam obuzet svojom magičnom kutijicom 36 sati na dan.</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
5. Zašto je pripovjedač svoj novi šah nazvao <i>Bobby-pjutor</i>? A. jer za vrijeme igre odašilje zvučne i svjetlosne signale B. jer ujedinjuje osobine vrhunskoga šahista i računala C. jer je dobio ime po njegovu stricu Bobbyju D. jer ga je dobio na poklon iz Amerike	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
6. Koja od sljedećih rečenica metaforično označava mogućnost da igrač sebi prilagodi težinu igre? A. <i>Nakon svakog pokreta sitno pijukne, kao tek izleglo pile – jedan pijuk ako sam napravio pravi pokret prema njezinim lampicama, a dva ako sam zabrljao.</i> B. <i>Katkad, kad shvati da ću ga pobijediti, na ekrančiću mi tužno namigne: „Gotova igra”.</i> C. <i>A kad vidi da će on pobijediti, oko mu zaiskri objesno i samo što ne isplazi jezik, kao neki fakin iz Bronxa.</i> D. <i>No, meč s mojim Bobby-pjutorom predstavlja takvu slast zato što mu usred igre možeš diskretno promijeniti mentalnu dob.</i>	
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Miro Gavran, *Judita*

I pored sve ljubaznosti Holofernove, ta večera za me bijaše strepnjom prožeta i označena, jer sve vrijeme razgovora misljam samo o trenutku kad će svršiti ta mala gozba, a Holoferno mi zapovjediti da pođem u njegovu ložnicu, gdje će u grubom nasrtaju utažiti svoju žudnju za ženskim tijelom.

(...)

Holoferno kao da prepozna moj strah, pa kad otpusti svoje zapovjednike, zagleda se u moje oči i reče:

– Uljepšala si mi ovu večer i podsjetila me na dane kad ne bijah vojnik. Slutim da ti ovaj dan, izuzev zadovoljstva, priskrbi i najgorče iskustvo, kad te tvoja braća prognaše, pa iako u mene naiđe na gostoprimstvo i u očima mojim prepozna sreću, jer te mogu gledati i biti pogošćen tvojim umnim rečenicama, bez sumnje si željna okrjepljujućeg sna, koji će na ovaj dan spustiti pokrov.

– Da, umorna sam.

Potvrdih.

– Onda ti želim mirne snove i sretno buđenje. Pođi u svoj šator u pratnji sluškinje svoje, i znaj da današnji dan smatram najljepšim danom u svome životu, jer danas ugledah tvoje lice.

Bila sam zbunjena.

Nisam vjerovala onome što čujem.

Nespretnim izrazima zahvalih mu na lijepim riječima.

Govorio mi je na način kako sinovi Izraelski nikada ne govorahu udovicama.

Taj neobični muškarac iskazao mi je svoju naklonost.

Žurnim korakom pođosmo prema svome šatoru, strahujući da ne promijeni odluku.

Dan mi završi neočekivanim ishodom.

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

7. Čega se od sljedećega pripovjedačica boji? A. da će ju Holoferno učiniti robinjom B. da će ju Holoferno protjerati C. da će ju Holoferno obljubiti D. da će ju Holoferno ubiti	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
8. Što pripovjedačicu zbunjuje? A. način ophođenja izraelskih sinova B. Holofernova naklonost C. postupci njezine braće D. odlazak zapovjednika	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
9. Čime je pripovjedačica osvojila Holoferna? A. zbunjenošću B. ljubaznošću C. smirenošću D. mudrošću	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Thomas Mann, *Buddenbrookovi*

Hanno je nemarno kliznuo s otomana¹ i prišao pisaćem stolu. Knjiga je bila otvorena na onoj stranici, gdje je bilo rukom mnogih predaka, a na kraju i očevom pregledno ispisano čitavo rodoslovlje Buddenbrookovih, sa zagrada i rubrikama za pojedine podatke. Kleknuvši jednom nogom na stolac i naslonivši glavu s mekim, svijetlosmeđim kovrčama o dlan, Hanno je posmatrao manuskript² malo sa strane, umorno-kritički, s nekom prezirnom ozbiljnošću kao čovjek kome je sve to potpuno ravnodušno. Slobodnom se rukom igrao maminim držalom koje je bilo pola od zlata, a pola od ebanovine³. Oči su mu lutale preko svih tih muških i ženskih imena koja su stajala jedno ispod drugoga ili jedno uz drugo, dijelom napisano starinskim kićenim slovima s velikim zavijucima, tintom koja je izblijedjela i postala žućkasta ili je nekoć obilnije potekla, pa su se na njoj zadržali ostaci zlatnoga pijeska za sušenje... Sasvim na kraju, ispod imena svojih roditelja, pročitao je i svoje ime – Justus, J o h a n n, Kaspar, rođ. 15. travnja 1861. – ispisano tatinim sitnim rukopisom, koji je brzo klizio po papiru. To mu se svidjelo. Malo se uspravi, nemarno dohvati ravnalo i pero, položi ravnalo ispod svoga imena, pa još jednom preleti pogledom preko cijele te genealoške⁴ vreve. A zatim spokojno i ne misleći ništa, mehanički, kao da je utonuo u snatrenje, povuče pažljivo zlatnim perom preko čitavog lista dvije lijepe, čiste crte: gornju malo deblju nego donju, onako, kako je morao ukrasiti svaku stranicu teke za računanje... Zatim je na trenutak sve to promatrao, nagnuvši glavu, i otišao.

Poslije ručka dozvao ga je senator i mrko se na nj izderao:

„Što je to! Odakle to! Jesi li ti to učinio?”

Časkom je morao promisliti, da li je on to učinio, a potom je plašljivo i strašljivo odgovorio:

„Jesam.” (...)

„Ja sam mislio... mislio... da se više ništa neće napisati.”

-
- ¹ otoman – ležaj bez naslona
² manuskript – rukopisni tekst
³ ebanovina – tropsko drvo
⁴ genealoški – rodoslovni

HRV B IK-1 D-S047

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

10. Zašto se pijesak posipao po tinti? A. da ne bi požutjela B. da se ne bi razlila C. da bi svjetlucala D. da bi izblijedjela	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
11. Čije je ime posljednje u rodoslovlju? A. Hannove majke B. Hannovo C. pripovjedačevo D. senatorovo	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
12. Zašto je senator ljut na Hanna? A. jer je Hanno crtao po genealoškome stablu B. jer je Hanno uzeo majčino zlatno pero C. jer je Hanno prekrižio svoje ime D. jer je Hanno bio neuredan	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Ksaver Šandor Gjalski, *Perillustris ac generosus Cintek*

Cintek bijaše u neprestanom zanosu. Zato ipak nije iz vida pustio, da se mora dostojanstveno vladati. Držao se jednako važno i razbacivao na gospodsku. A nije pustio iz vida ni svojih gospodarskih dužnosti. Svaki čas bi skočio u vinograd, ondje se silno razlarmao i jednako opominjao špana¹, neka pazi, da težaci ne puštaju grožđa za pabirkovanje² i da previše ne zoblju. Da bude s te strane siguran, utekao se staroj doskočici i zahtijevao, da dječaci fićukaju, a djevojke pjevaju. Tko radije od njih!

Sveopća veselost postajala svakim mahom veća i življa. I kad nam poslije ispražnjenih zdjela donesoše beračice grožđa iz vinograda, zanos našega društvanca bio je i buran i silan, te ljepušaste mlade mome moradoše da ostanu kod nas i da nam pjevaju pjesme. Cintek je, istina, primio neki strogi i mračni izraz prema djevojkama, djeci „bivših svojih podanika“, ali opet ne htjede da smeta volji svojih gostiju, pa dopusti, da pjevaju, opomenuv ih dašto³ prije, da si ne smiju „blagonaklonost i milost“ gospode tumačiti, kao da dandanas nema više razlike između „gospode i mužeka“. Ali ipak donese im sam svojom, „gospodskom rukom“ škafić mlada mošta iz prešnice, da si omoče grla. I one se sramežljivo potiskaše pred vrata izvana i nakon kratka šaputanja i dogovaranja zapjevaše glasno i veselo. A beračice iz vinograda odgovarahu pjesmom, pa tako zamnije bregovima jeka mladih zvonkih glasova. I pjesma se još orila, kad su već posljednji, posve kosi traci sunca za brdom zaostali i zrak zatitrao u nježnosvijetlu predvečerju jesenskoga dana i ljeskao se tek od zaručena neba na zapadu. Sjene rasle i rasle i lišće u vinogradu zatamnijelo, a lica beračica neopredijeljeno-nejasno se raspoznavala među koljem. Posao je prestao. Beračice i brentaši⁴ ostaviše vinograd, i svi se sada skupiše oko klijeti i preše, gdje se punile bačve, da se mlado vino vozi kući.

¹ špan – nadglednik vlastelinstva

² pabirkovanje – kušanje grozdova zaostalih nakon berbe

³ dašto – dakako

⁴ brentaš – nosač grožđa u berbi

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

13. Zašto je Cintek naredio djevojkama u vinogradu da pjevaju za vrijeme berbe? A. kako bi ih spriječio da jedu grožđe B. kako bi se pohvalio pred gostima C. kako bi zabavile njegove goste D. kako bi berači bili radosniji	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
14. Na koga se odnosi izraz <i>mlade mome</i>? A. na goste B. na majke C. na momke D. na beračice	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
15. Što se o Cinteku iskazuje u sljedećemu primjeru? <i>... pa dopusti, da pjevaju, opomenuv ih dašto prije, da si ne smiju „blagonaklonost i milost” gospode tumačiti, kao da dandanas nema više razlike između „gospode i mužeka”.</i> A. da prekora djevojke jer ne pjevaju dovoljno dobro za gospodu B. da zamjera djevojkama to što ne razlikuju gospodu od pučana C. da ne odobrava zajedničko druženje različitih staleža D. da nije raspoložen za pjesmu	
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Marina Šur Puhlovski, *Igrač*

Esperanza je napisana na pisaćem stroju koji je Maks kupio po useljenju u podrumsku podstanarsku sobu na Tuškancu, polovan stroj, rashodovan u redakciji studentskih novina, tako da ga je dobio gotovo badava, hvalio se, a poslije ga sa sobom donio i u naš brak (uz nešto rublja, robe, posteljine i komplet Dostojevskog, tvrdih crvenih korica, rođendanski dar prve supruge Klaudije, danas već pokojne), kad me iznenadio brzinom kojom je tipkao slova samo s četiri prsta, kažiprstom i srednjakom, trostruko brže nego ja.

Moja majka tipkala je sa svih deset prstiju (dio života zarađivala je tipkanjem) pa ipak sporije od njega, čudila sam se. A onda sam saznala kad je i kojom prilikom savladao tu vještinu, i čijom zaslugom, uvijek istog lika, Ladislava Skanskyja, i to u tri navrata, u koje četiri godine, od trinaeste, do šesnaeste, od kojih je odlučna bila posljednja. Stroj na kojem je naučio tipkati bio je isti Hermes baby na kojem mu je Ladislav u matični list upisao ime Maksimilijan, nakon što je izbrisao Petra, a zaslužni učitelj također je bio Ladislav. Izvještaje s raznih predavanja na koja je slao svog posinka (iz tehnike, biologije, astronomije, matematike, filozofije, likovnih umjetnosti, književnosti, povijesti, i čega još sve ne, na koja mu se nije išlo, ali je htio biti informiran i time se okolo dičiti, pisao je Maks), Ladislav je tražio u štampanom obliku, jer škrabotine posinka ne bi mogao čitati, rekao je. Zbog čega je Maks dobio pristup njegovu Hermes babyju i poduku na istom, koju je potom usavršio praksom.

Uvod u moru, kako je Maks poslije nazivao ta svoja lutanja po najčešće opskurnim predavaonicama raznih znanstvenika, novinara, inženjera, profesora, umjetnika, svjetskih putnika i sličnih, na kojima je najčešće umirao od dosade i, unatoč očaju, sve morao pamtiti i još i zapisati i pretipkati, ostvaren je ranije, u još mlađoj dobi, (...).

HRV B IK-1 D-S047

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

16. Tko se čudio brzini Maksimilijanova pisanja? A. njegova druga supruga B. pripovjedačičina majka C. njegov očuh D. Klaudija	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
17. Zašto je Maksimilijan naučio pisati na pisaćemu stroju? A. jer je želio zapisivati predavanja koja je slušao B. jer se tako htio odužiti svojemu očuhu C. jer je očuh teško čitao njegov rukopis D. jer je htio postati novinar	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
18. Što znači da je Ladislav <i>izbrisao Petra</i>? A. Ladislav je razbaštinio Petra u Maksimilijanovu korist. B. Petar je sin iz prvoga Ladislavova braka. C. Ladislav je Petru promijenio ime. D. Maksimilijan je naslijedio Petra.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Ivo Kalinski, *Leti, frizbi, leti!*

Punih petnaest godina Mariofil radi u centralnom skladištu knjiga, najjačih izdavača i knjižara, na radnom mjestu djeda Ivana, nekad glavnog skladištara, reklo bi se – nadskladištara, koji je nakon punih četrdeset godina staža – umirovljen.

Skladište s knjigama doista je ogromno: ljeti nenasna vrućina, zimi nenasna hladnoća.

Sve to malo knjige su dovožene i odvožene malim kamionetima s podužim platoima i niskim ogradama sa strane. Raspakirane se slagalo u za to posebne boksove, separirane odaje ili slično, one zapakirane na povišena mjesta da ih se sačuva od eventualne vlage.

Tisuće knjiga, različita profila i tematike, od dječjih slikovnica, stručnih osnovnoškolskih, srednjoškolskih, fakultetskih do beletrističkih: proze... proze... proze... poezije... poezije... poezije... eseji... eseji... eseji... drame i romani... drame i romani... kolumne... kolumne... kolumne... retorika... retorika... medicina... medicina... tehnika... filozofija i numizmatika... memoari... memoari... memoari... putopisi... putopisi... savjeti... savjeti... savjeti... kuharice... stripovi... itd. itd. (...)

Iz dana u dan kamioneti su dolazili i odlazili, utovarivali i istovarivali stara i nova izdanja svakojakih knjiga. (...)

Osobito se za Uniju utovarivalo, tobože pod stari papir, prodavalo rashodovane knjige, (...).

Naravno, glavnu pinku¹ s odanom vrhuškom ubirao je Gecek. (...)

Kad je Mariofil na sjednici radničkog i poslije upravnog vijeća iznio vrlo oštre i opravdane primjedbe na račun poslovanja, osobito na račun direktora Geceka, nisu prošla ni dva dana – uručen mu je otkaz, s obrazloženjem da je neopravdano narušio ugled poduzeća, da se – što je bila ordinarna laž – nekorektno odnosi prema komitentima, među ostalim i prema gospođi Lili, Gecekovoj ženi.

Takvo što je očekivao, čak u dnu duše i priželjkivao. (...)

Više se u skladištu neće morati zavlačiti u škulje i niše i krijumčareno gutati slova i sadržaje. Kućica na osami, dražesna kućica – koju su zacijelo sagradili djed Ivan i baka Mara – sigurno će se tome veseliti, premda će ga tu i tamo opet pohoditi stare enigme: tko je on, tko su mu roditelji, koje nikad nije vidio, možda je posvojče, možda su ga djed i baka našli u kakvoj kartonskoj kutiji, možda ga je kakva mutna voda izbacila na obalu?

¹ pinka – zarada, novac

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

19. Zašto je Mariofil oštro kritizirao način poslovanja direktora Geceka? A. jer su se knjige prodavale kao stari papir B. jer radnici nisu imali dobre uvjete za rad C. jer su kamioneti dovozili mnogo knjiga D. jer se knjige nisu štitile od vlage	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
20. Zašto je prema pripovjedačevu iskazu Mariofil bio sretan zbog otkaza? A. jer se više neće morati susretati s Gecekovom ženom B. jer je izbjegao prijevremeno umirovljenje C. jer ga je zamaralo toliko mnoštvo knjiga D. jer više neće morati čitati skrivajući se	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
21. Zbog čega djedova i bakina kuća budi u Mariofilu nelagodu? A. jer će morati razgovarati s djedom i bakom B. jer ga potiče na razmišljanje o identitetu C. jer se nalazi na osami D. jer je blizu vode	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Miljenko Muršić, *Galgota (prizori iz života Bele i Miroslava Krleže u 2. svjetskom ratu)*

ZAGORKA: (*Zagonetno.*) I ja pišem.

KRLEŽA: Stihove?

ZAGORKA: Romane, uglavnom, nešto drame.

(...)

KRLEŽA: U redu, kako Vi kažete. Mi smo, dakle, kolege. Baš mi je drago.

ZAGORKA: Kolege?! Ne znam da li biste me Vi priznali za kolegicu. (*Gleda ju ne shvaćajući.*)

Oprostite, nisam Vam se predstavila. (*Nakloni se.*) Marija Jurić.

KRLEŽA: Zagorka?! Prva dama novinarstva u ovom dijelu Europe! I još prvija dama popularne književnosti! Poštovanje! (*Priskoči i poljubi joj galantno ruku.*)

ZAGORKA: Nisam mogla odoljeti, gospon Fric, da Vas osobno ne vidim, kad smo već ovdje.

KRLEŽA: Znači i Vi ste tu! Oprostite što Vas nisam prepoznao. Ambijent je drugi.

ZAGORKA: (*Smije se.*) Ništa, ništa. Ipak sam ja samo „novinarka” i autorica „trivijalne” proze.

KRLEŽA: Koju puk guta u tisućama primjeraka... (*Karikira ju.*) „Nešto sam *malo* objavljivala.”

Ako Vas tješi, zavidim Vam na tiraži!

ZAGORKA: (*Blago ironično.*) Da, tješi me. Možda jednog dana napišem igrokaz O životu u ludnici.

KRLEŽA: A, tako dakle! Vi to nas namjeravate prikazati u svom igrokazu?

ZAGORKA: Zašto ne?!

KRLEŽA: Ako već budete mene prikazali, onda me, molim Vas, barem nemojte prikazati kako jedem kao izgladnjeli vuk.

ZAGORKA: Obećavam.

(...)

ZAGORKA: (*Nasmije se.*) Mene se, kažem Vam, ne morate bojati! I ja sam ovdje u istoj situaciji kao Vi – sklonio me doktor Vranešić od pogibelji.

KRLEŽA: Da?...

(...)

ZAGORKA: Sigurno ne radi sve sasvim na svoju ruku. Takve stvari ne daju se sakriti. A opet, ima i onih koji mu to ne odobravaju. Nemojte se previše opustiti – ni ovdje stvari nisu bezopasne.

KRLEŽA: Teška su vremena došla – ni u ludnici se čovjek ne može opustiti!

(...)

Gospođo kolegice! (*Ova se okrene.*) Jedno pitanje. (*Ona mu naklonom glave da znak da može pitati.*) Jeste li Vi prava Marija Jurić ili ste ludica koja umišlja da je Zagorka?

ZAGORKA: To bih i ja vas mogla pitati: jeste li vi pisac koji se sklonio u ludaru, ili bolesnik koji umišlja da je pisac? (*Nakloni se i ode.*)

KRLEŽA: (*Smješajući se.*) Nema sumnje da je prava! Jedino ona ima tako oštru jezičinu!

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

22. Na koji se prostor odnosi sljedeća rečenica? <i>Ambijent je drugi.</i> A. na duševnu bolnicu B. na novinarski ured C. na knjižnicu D. na kazalište	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
23. Zašto Krleža zavidi Zagorki? A. jer je duhovita B. jer je novinarka C. jer piše trivijalnu književnost D. jer objavljuje knjige u velikim nakladama	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
24. Što je od sljedećega iskazano o Vranešiću? A. Ne odobrava susret i prijateljstvo Zagorke i Krleže. B. Dovodi Zagorku i Krležu u opasnu situaciju. C. Objavljuje Krležina i Zagorkina djela. D. Skriva Zagorku i Krležu.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Paul Heiney, *Zašto kokoši ne lete?*

Dobro pitanje! Imaju sve što im treba za let, uključujući krila, zračne vrećice oko pluća, a i kosti im imaju brojne zračne komore što ih čini lakima i omogućava let. No, problem je da ih se već stoljećima smatra izvorom hrane, i pripitomljavanjem su jednostavno zaboravile letjeti. Arheološki nalazi pokazuju da su kokoši bile uz ljudske nastambe već 3250 godina pr. n. e. Otada smo, odabirom prema kvaliteti mesa, uzgajali ptice koje daju mnogo ukusnog mesa, no istovremeno su izgubile sposobnost letenja (iako se viđaju jadni pokušaji kod nekih pasmina).

Vjerojatno ste primijetili da kokoši imaju tamno meso, a na prsima bijelo. Boja mesa potječe od mioglobina, pigmenta u mišićima, koji je bliski srodnik hemoglobina, sastojka krvi koji prenosi kisik. Ukoliko se mišić učestalo koristi, količina mioglobina u tkivu je visoka. Ptice selice, poput pataka i gusaka, na prsima imaju tamnije meso jer prsne mišiće koriste pri letu. Kokoške noge također imaju tamne mišiće jer ih koriste više od prsnih. Meso krila je kod kokoši, dakako, bijelo jer su kokoši izgubile sposobnost leta.

HRV B IK-1 D-S047

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

25. Zašto su kokoši izgubile sposobnost letenja? A. zbog toga što su ih ljudi počeli uzgajati B. zbog odvajanja od ljudskih nastamba C. zbog neprilagođene građe tijela D. zbog sastava krvi	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
26. Što je od sljedećega istaknuto kao posljedica aktivnosti ptičjih mišića? A. povećanje količine hemoglobina B. slabija kvaliteta ptičjega mesa C. smanjivanje razine kisika D. tamnija boja mesa	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
27. Što je od sljedećega iskazano o pticama selicama? A. Imaju više mioglobina u prsnim mišićima nego kokoši. B. Neke su pasmine izgubile sposobnost letenja. C. Nemaju zračne komore u kostima. D. Meso krila bijele im je boje.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047	01

prema: Stjepan Mužić i Romano Božac, *Branje gljiva*

Sakupljanje gljiva ne smije se svesti na pusto gomilanje ovoga dara prirode u različite posude, torbe, vrećice ili košare. Lagana šetnja po šumi od drveta do drveta, od grma do grma uz pažljivo promatranje tla i drveća, povremeno zaustavljanje uz neke nepoznate gljive, uzimanje poznatih i kvalitetnih jestivih gljiva, duboko disanje i promatranje drugih pojava u prirodi treba biti osnova svakoga gljivarenja.

Jedna nemila pojava bode u oči svakoga ljubitelja prirode. To je tzv. „šutiranje” gljiva. Gljive koje ne poznajemo ili koje nećemo ubrati, ostavimo nedirnute na mjestu gdje su izrasle, neka završe svoju prirodnu funkciju. Inače nasilno prekidamo jednu kariku životnoga sustava.

Svaki gljivar treba poznavati upute kako sakupljati gljive i kako postupati s njima prije spremanja za jelo. Prvo pravilo kojeg bi se trebalo uvijek pridržavati glasi: gljive nosimo u raznim košarama, korpama, mrežama, tj. u takvim predmetima koji omogućuju nesmetan pristup zraka sakupljenim gljivama. Priručne plastične vrećice ne dolaze nikako u obzir jer već nakon dva sata gljive u njima mogu postati neupotrebljive ili čak štetne za zdravlje.

U neodgovarajućim posudama gljive ne mogu imati dovoljan pristup zraka, brzo dolazi do ugrijavanja gljiva, do ubrzanih procesa enzimatskih i mikrobioloških promjena bjelančevina te gljive na taj način postaju opasne za zdravlje.

Prije nego što gljivu stavimo u košaru, valja ju dobro pogledati i još jednom se uvjeriti da je jestiva, odnosno, da ju sigurno poznajemo. Isto je tako preporučljivo gljivu očistiti od zemlje i insekata, odstraniti neiskoristive dijelove i tek tada ju pažljivo položiti u košaru. (...)

Kod neposrednog sakupljanja gljiva plodna tijela ne smiju se jednostavno iščupati – otrgnuti. Najbolje je gljivu lagano zaokrenuti i tada pažljivo izvući iz zemlje, a nastalu rupu zatrpati okolnom zemljom, lišćem i sličnim. Gljive nije dobro pri dnu stručka odrezati nožem jer se na taj način omogućuje lakši pristup parazitima i plijesnima koje napadaju micelij i tako smanjuju izgled za daljnji rast te vrste gljiva.

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

28. Kakva je namjena teksta? A. edukativna B. informativna C. zabavna D. znanstvena	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
29. Što autor smatra temeljnom vrijednošću gljivarenja? A. razlikovanje jestivih i nejestivih gljiva B. podizanje kvalitete prehrane C. otkrivanje novih biljnih vrsta D. uživanje u prirodi	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
30. Kako se smanjuju izgledi za daljnji rast određene vrste gljiva? A. držanjem u neodgovarajućim uvjetima B. čišćenjem od zemlje i insekata C. zatrpavanjem staništa gljive D. rezanjem stručka pri branju	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci bez polaznoga teksta

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

31. Što je od sljedećega naziv za književnu vrstu?

- A. akrostih
- B. heksametar
- C. poema
- D. septima

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

32. Što je oktava?

- A. pjesma od osam strofa
- B. stih od osam slogova
- C. strofa od osam stihova
- D. zbirka od osam pjesama

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

33. Koja je uloga invokacije u epovima?

- A. usporavanje tijeka glavne radnje
- B. traženje nadahnuća za pisanje
- C. oponašanje stvarnosti
- D. pročišćenje osjećaja

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

34. Koji je izraz u sljedećim stihovima oksimoron?

*O, ti si uzdah, suza, arija,
Sutonâ pustih Zdrava Marija,
Ti si Helena, Psiha, Venera,
Lasta i bršljan moga pendžera,
Gdje gledam rujne ruže mladosti,
Kad dišu pelin tužnih radosti.*

- A. Zdrava Marija
- B. Lasta i bršljan
- C. rujne ruže
- D. tužnih radosti

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

35. U kojemu je od sljedećih primjera akustična/auditivna slika izražena onomatopejom?

- A. *Sluge zove Smail-aga,
Usred Stolca kule svoje,*
- B. *Krcnu kolac nekoliko puta,
Zviznu pala nekoliko puta,*
- C. *Boj se onoga, tko je viko
Bez golema mrijet jada!*
- D. *A pak slušaj kako junak zbori
I strašljivce kako ostro kori:*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

36. Na koji se lik odnosi podcrtana riječ u sljedećim stihovima iz epa *Ilijada*?

*Žile nã obje noge od pete do gležnja njemu
Probuši divni Ahilēj i volujski remen uvēdē,
Priveže zà kola njega i ostavi da mu se glava
Vuče. Ū kola uđe i oružje dignuvši slavno
Ošine konje, da trče, i oni hōtno polètē.*

- A. na Agamemnona
- B. na Ahileja
- C. na Hektora
- D. na Parisa

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

37. Koja je junakinja pokopala svojega brata i tako se suprotstavila kralju Kreontu?

- A. Antigona
- B. Helena
- C. Judita
- D. Penelopa

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

38. Tko je autor književnoga djela čiji se sadržaj najavljuje sljedećim stihovima?

*A sada počnimo: Euklion, stari skupac, nađe
U kući ćup zlata, pa ga, s čudom, brižno sakri.
Likonid mladi, u to vrijeme, obljubi mu kćer.
Uto susjed, starčić Megador, na sestrin podstrek,
Lakomisleno isprosi tu curu u oca, bez opreme.
A Euklion, bojeć se za zlato, sakri ćup u gaj.
Rob Likonidov ga vidje pritom, pa ćup ukrade
I odnese. No Likonid ispravi taj čin i vrati starcu ćup,
A veseli Euklion da mu kćer, a s njom i dijete.*

- A. William Shakespeare
- B. Marin Držić
- C. Molière
- D. Plaut

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

39. Tko je od sljedećih autora napisao autobiografiju u kojoj iznosi svoj duhovni put do spoznaje Božje providnosti? A. Črnorizac Hrabar B. opat Držiha C. pop Martinac D. sv. Augustin	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
40. U kojemu je književnom djelu predstavljena slika pakla koji je podijeljen na devet krugova? A. u <i>Božanstvenoj komediji</i> B. u <i>Dekameronu</i> C. u <i>Ilijadi</i> D. u <i>Juditi</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
41. Koji je od sljedećih književnika petrarkistički pjesnik? A. Antun Kanižlić B. Hanibal Lucić C. Ivan Česmički D. Ivan Gundulić	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
42. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na don Quijotea? A. Svoje pustolovine posvećuje seoskoj djevojci koju naziva Dulcineom od Tobosa. B. Pjesnik je ujedno i glavni junak svoje alegorijske vizije zagrobnoga života. C. Zbog sumnja koje ga muče kraljević odgađa izvršenje osvete. D. On je div čije su prve riječi nakon rođenja bile: „Piti, piti, piti!”	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
43. Koje je od sljedećih djela melodrama? A. <i>Dubravka</i> B. <i>Judita</i> C. <i>Okovani Prometej</i> D. <i>Suze sina razmetnoga</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

44. Na koju se književnu vrstu odnosi sljedeća rečenica?

Preuzima se Aristotelova koncepcija oponašanja i katarze, pravilo o trima jedinstvima te se ističe da karakteri junaka moraju biti prikazani dosljedno i u skladu s općim predodžbama o njima.

- A. na romantičarsku poemu
- B. na renesansnu komediju
- C. na klasicističku tragediju
- D. na barokni ep

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

45. Koja je od sljedećih tvrdnja karakteristična za romantičarsku književnost?

- A. Likovi u djelima racionalno promišljaju o svojim postupcima.
- B. Književni tekstovi temelje se na religioznim motivima.
- C. Pejzaž odražava unutrašnje stanje glavnih likova.
- D. Uzori se pronalaze u renesansnoj književnosti.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

46. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na Eugènea de Rastignaca iz romana *Otac Goriot*?

- A. Student je prava, predstavnik siromašnoga plemstva iz provincije i želi uspjeti u društvu.
- B. Odlazi na studij u Beč i odaje se porocima te ne ispunjava očekivanja svoje obitelji.
- C. Nadareni je seoski dječak koji odlazi u grad na školovanje za svećenika.
- D. Piše članak u kojemu iznosi teoriju o podjeli ljudi na nižu i višu vrstu.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

47. Koji je lik iz romana *U registraturi* Ante Kovačića prikazan u sljedećemu primjeru?

(...) došao bi u naš prnjavor sa silnim prstenjem na desnoj ruci, koja bijaše uvijek gola da svatko vidi i sudi po njoj bogatstvo i čast. U crkvi tom zgodom naš rođak (...) neprestance posluje desnom rukom: sad je digne na sklapanje i tobožnju molitvu, sada njom posiže za rupčićima, sada nešto drugo njom upravlja i priudesuje.

- A. Ferkonja
- B. Ivica Kičmanović
- C. kumordinar Žorž
- D. Mecena

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

48. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na larpurlartizam?

- A. Umjetnička djela trebaju buditi nacionalnu svijest.
- B. Umjetnost treba sama sebi biti ciljem i svrhom.
- C. Umjetnička djela trebaju oponašati stvarnost.
- D. Umjetnost treba imati didaktičku ulogu.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

49. Koja od sljedećih književnih junakinja ostavlja svojega supruga i djecu?

- A. Izmena
- B. Lotta
- C. Nora
- D. Ofelija

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

50. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na Srnu iz Šimunovićeve novele?

- A. Sputana je obiteljskim odgojem i traži slobodu potaknuta narodnim vjerovanjem da može postati dječak.
- B. Neslomljiva je u borbi za život unatoč porazima i gubitku djece koja su smisao njezine životne borbe.
- C. Pokorava se volji svojega supruga i izvršava sve njegove odluke prihvaćajući ulogu *slobodne ropkinje*.
- D. Vođena hedonizmom i željom da si ugodni manipulira muškarcima, osobito suprugom i njegovim sinom.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

51. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na glavnoga junaka romana *Đuka Begović*?

- A. Dolazi u roditeljsku kuću nakon jedanaest godina izbjivanja na proslavu obljetnice obiteljske tvrtke.
- B. Dolazi u provincijski gradić, kamo ga je poslala majka, da riješi pitanja vezana uz nasljedstvo.
- C. Vraća se u M. nakon što je četiri godine proveo u kaznionici.
- D. Vraća se u rodni grad nakon 23 godine izbjivanja.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

52. Iz kojega je djela sljedeća rečenica?

Ali u istom onom trenutku kad mi je gutljaj čaja, izmiješan s mrvicama kolača, dotakao nepce, ja uzdrhtah, svrativši pažnju na nešto izvanredno što se zbivalo u meni.

- A. iz djela *Patnje mladoga Werthera* Johanna Wolfganga Goethea
- B. iz djela *Majka Hrabrost i njezina djeca* Bertolta Brechta
- C. iz djela *Otac Goriot* Honoréa de Balzaca
- D. iz djela *Combray* Marcela Prousta

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

53. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na razdoblje hrvatske književnosti od 1914. do 1929.?

- A. Pojava je ekspresionizma u poeziju unijela motive straha, pobune i krika.
- B. Književnici se okupljaju oko časopisa *Krugovi* i *Razlog*.
- C. Kao novina pojavljuje se proza u trapericama.
- D. Prevladava egzistencijalistička književnost.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

54. Uz koji se tip drame vežu songovi i učinak začudnosti?

- A. uz simbolističku dramu
- B. uz građansku dramu
- C. uz kazalište apsurdna
- D. uz epsko kazalište

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

55. Tko je autor sljedećih stihova?

Pjesnici su čuđenje u svijetu

*Oni idu zemljom i njihove oči
velike i nijeme rastu pored stvari*

- A. Antun Branko Šimić
- B. Dobriša Cesarić
- C. Tin Ujević
- D. Vladimir Vidrić

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

II. Hrvatski jezik

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

56. Koja je od sljedećih riječi pravopisno točna?

- A. bijelina
- B. korijen
- C. ogrijev
- D. slijepoća

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

57. Koja je točna umanjena riječi *daska*?

- A. daskica
- B. daščičica
- C. dasčica
- D. daščica

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

58. U kojemu je od sljedećih primjera provedena palatalizacija?

- A. gost > gozba
- B. list > lišće
- C. misao > mišlju
- D. ruka > ručeta

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

59. Koja je od sljedećih rečenica napisana u skladu s pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova? A. Našu školu posjetio je predstavnik sisačko-moslavačke županije. B. Našu školu posjetio je predstavnik Sisačko-moslavačke županije. C. Našu školu posjetio je predstavnik Sisačko-Moslavačke županije. D. Našu školu posjetio je predstavnik Sisačko-Moslavačke Županije.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
60. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtani primjer napisan u skladu s pravilima o sastavljenome i nesastavljenome pisanju riječi? A. U emisiji je bilo riječi o štetnosti <u>ultra-ljubičastih</u> zraka. B. Pred nama su stajala najveća <u>svjetska remek-djela</u>. C. Naši su nam prijatelji uputili <u>video-poziv</u>. D. Za njega kažu da je pravi <u>čovjek-zvijer</u>.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
61. Koja od sljedećih riječi ima nulti morfem? A. posljedica B. radost C. selo D. vojvoda	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
62. U kojoj je od sljedećih rečenica riječ <i>kruh</i> u akuzativu? A. Ono bez čega čovjek ne može, jest kruh. B. Nema domaćega kruha u pekarnici. C. On bi kruha preko pogače. D. Majka me poslala po kruh.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
63. U kojemu je od sljedećih primjera netočno tvoren instrumental jednine? A. kelj > keljom B. kut > kutem C. mač > mačem D. nos > nosom	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

64. Koji je glagolski oblik podcrtan u sljedećoj rečenici? <u>Gledajući</u> u daljinu, duboko je uzdahnuo. A. glagolski prilog sadašnji B. glagolski pridjev radni C. prezent D. infinitiv	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
65. Koja je riječ u sljedećoj rečenici prilog? Na desnoj obali Save jasno se čulo glasno zapljuskivanje veslača. A. na B. jasno C. se D. glasno	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
66. Koja je od sljedećih sintagma u sljedećoj rečenici sročna sintagma? Na dnu jezera jedva se nazirala davno potopljena mala barka. A. na dnu jezera B. jedva se nazirala C. davno potopljena D. mala barka	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
67. U kojoj od sljedećih rečenica riječ <i>knjiga</i> ima službu objekta? A. Knjigu sam pročitao tijekom ljetnih praznika. B. Roman <i>Knjiga o džungli</i> nalazi se na polici. C. U knjigama se nalazi mnogo mudrosti. D. Svidjela mi se njegova knjiga.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

68. Koliko je surečenica u sljedećoj složenoj rečenici?

Ako sam dobro razumio, a vjerujem da jesam, vi ste kazali da ćete doći sutra brzim vlakom.

- A. dvije
- B. tri
- C. četiri
- D. pet

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

69. Koja je od sljedećih rečenica zavisnosložena objektna rečenica?

- A. Budući da je rano krenuo, stigao je na vrijeme.
- B. Krenuo je rano da stigne na vrijeme.
- C. Zna se da je važno stići na vrijeme.
- D. Rekao je da će stići na vrijeme.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

70. Koja je od sljedećih rečenica gramatički točna?

- A. Uspjeh putovanja ovisi o tome kad se polazi na put.
- B. Dječak je na ulici zamolio glumca fotografiranje.
- C. Darujemo vas poklonima u povodu blagdana.
- D. Potrošači ne vole kad ih lažu o proizvodima.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

71. Koja je od sljedećih rečenica pravopisno točna?

- A. Majka je upitala sina: „Sine, kad želiš ručak?”
- B. Majka je upitala sina: „Sine, kad želiš ručak?”
- C. Majka je upitala sina: „Sine kad želiš ručak?”
- D. Majka je upitala sina: „Sine kad želiš ručak?”

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV B IK-1 D-S047

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

72. U kojemu su od sljedećih primjera riječi u nadređeno-podređenome značenjskom odnosu? A. tratinčica – maćuhica B. šuma – voćnjak C. perad – kokoš D. konj – kobila	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
73. U kojemu su od sljedećih primjera riječi u antonimnome odnosu? A. prošlost – budućnost B. bliskost – blizina C. cvijet – tulipan D. laž – neistina	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
74. Koja je od sljedećih riječi tuđica? A. konstrukcija B. politika C. centar D. šou	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
75. Što su hungarizmi? A. posuđenice iz španjolskoga jezika B. posuđenice iz mađarskoga jezika C. posuđenice iz francuskoga jezika D. posuđenice iz grčkoga jezika	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
76. U kojoj je od sljedećih rečenica upotrijebljen pleonazam? A. Naša banka omogućit će vam najoptimalniju uslugu mobilnoga bankarstva. B. Na isplatom mjestima, tzv. bankomatima, ne naplaćuje se usluga. C. Bila je javna tajna tko će postati direktor banke. D. Odaberite naš stambeni kredit i uštedite.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047	01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

77. Koja je od sljedećih rečenica gramatički točna? A. Takvo se ponašanje može pripisati onečišćenom okolišu i nedovoljnoj zaštiti prirode. B. Venezuelanski predsjednik izjavio je kako se spreman sastati s veleposlanikom. C. Obje su pjesme izvedene u filmu <i>Forrest Gump</i>, snimljenog 1981. godine. D. Čorić pogađa servise s visokom dozom sigurnošću.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
78. Koja je od sljedećih riječi bliskoznačna podcrtanoj riječi u sljedećoj rečenici? Čitanje je povezano s <u>kognitivnim</u> procesima. A. osjetilnim B. razvojnim C. osjećajnim D. spoznajnim	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
79. Što znači frazem <i>dati petama vjetra</i>? A. pobjeći B. požuriti C. prestrašiti se D. skriti se	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
80. Tko je autor <i>Kratke osnove hrvatsko-slavenskog pravopisanja</i>? A. Bartol Kašić B. Ivan Belostenec C. Juraj Habdelić D. Ljudevit Gaj	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV B IK-1 D-S047 01	

Prazna stranica

Prazna stranica

